

Högst 6 frågor får besvaras. Svaren på de mer krävande frågorna, som är markerade med ett +, bedöms enligt betygsskalan 0–9 i stället för den normala 0–6. För uppgifter som består av flera moment meddelas det maximala poängtalet för respektive moment.

1. Hur väljs republikens president i Finland?
2. Under de senaste årtiondena har stödet för många ytterlighetsgrupperingar vuxit bland väljarna i Europa. Varför har politiska ytterlighetsrörelser under samma tid inte fått något nämnvärt stöd bland väljarna i Finland? Behandla frågan med utgångspunkt i samhällsförhållandena och det politiska systemet.
3. Meningarna nedan innehåller några ekonomiska begrepp.
  - a) Tyskland, Frankrike och Portugal har nonchalerat stabilitets- och tillväxtpakten inom euroområdet och dras för den skull inför domstol. Vad avses med stabilitets- och tillväxtpakten, och hur har länderna i fråga brutit mot den? (2 p.)
  - b) I Finland kan beskattningen vara proportionell eller progressiv. Klargör med hjälp av exempel skillnaden mellan dessa former för beskattning. (2 p.)
  - c) Metsäliitto kräver fortsatt trepartsprincipen i löneförhandlingarna. Vad avses i det här sammanhanget med trepartsprincipen? (2 p.)

4. I början av februari 2004 kostade ett kilo tomater i en finländsk livsmedelsaffär följande:

Finsk tomat	6,80 €
Finsk ekotomat	11,75 €
Spansk tomat	2,85 €
Spansk plommontomat	5,10 €
Israelisk körsbärstomat	4,20 €
Egyptisk körsbärstomat	6,00 €

Klargör vilka faktorer som har betydelse för skillnaderna i pris på tomater.

5. Hur definieras att en handling är ett brott? Varför och under vilka förhållanden behöver ett straff ändå inte utdömas för ett brott?
6. Jan har fått studieplats på en annan ort och vill köpa sig en liten bostad. Banken ger lån bara mot gängse säkerhet. Vilka slag av säkerheter kan banken acceptera?
7. Nedan återges två uttalanden som handlar om en europeisk identitet.

Euron är också en stark faktor i skapandet av en europeisk identitet. Stater med en gemensam valuta är stater som är redo att förena sina öden i en integrerad gemenskap. Euron för medborgarna närmare varandra och kommer att utgöra ett klart bevis på ett närmande mellan medborgarna i Europa, något som redan har pågått de senaste 40 åren eller sedan en ännu längre tid tillbaka.

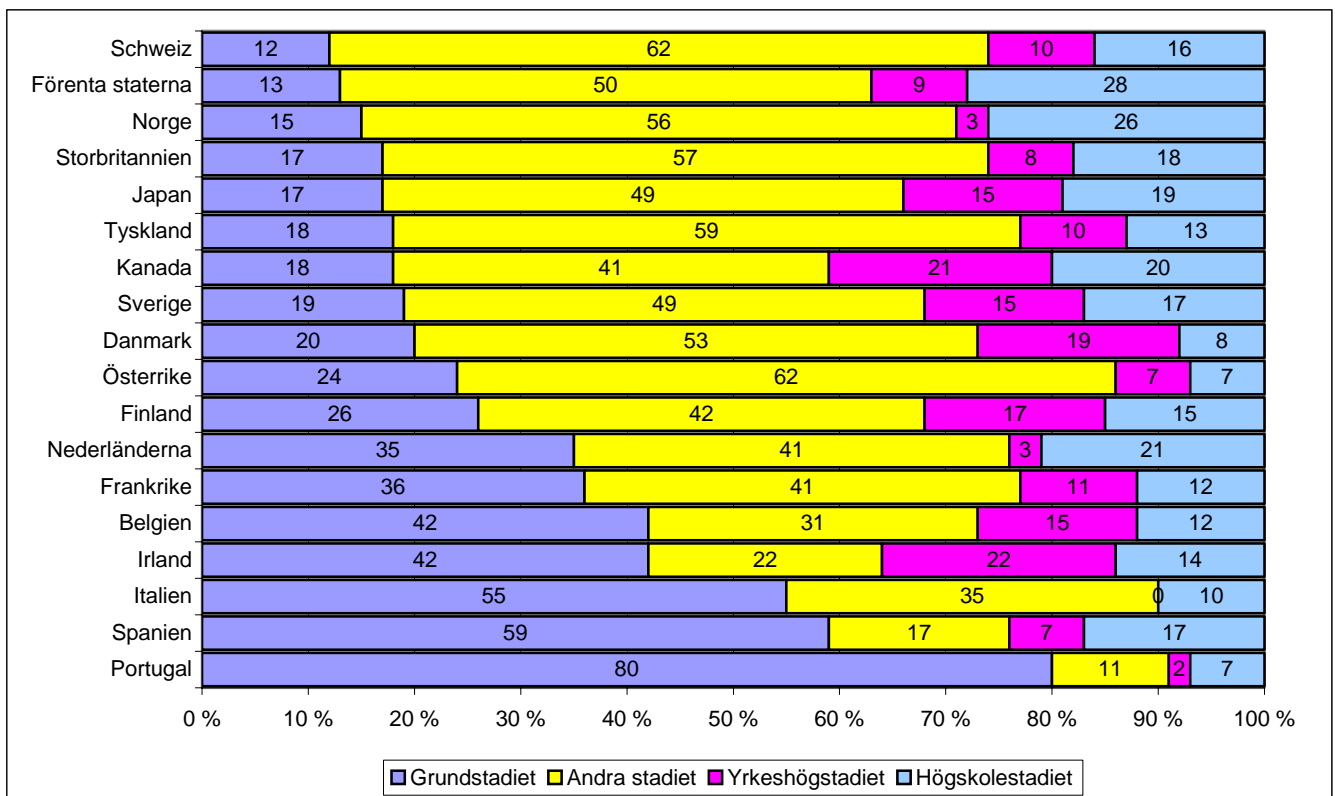
För mig har internationalism alltid vuxit fram ur mångfald och växelverkan mellan kulturer, och jag eftertraktar därför inte en "allmäneuropeisk identitet". Jag tror inte ens att en sådan existerar. Vi måste ha självkänsla nog att vara oss själva, vi är européer sådana vi är.

Finlands statsminister Matti Vanhanen, *Helsingin Sanomat* 3.2.2004

- Jämför Santers uppfattning om en europeisk identitet med Vanhanens. (2 p.)
- Varför har Europeiska unionen medvetet gått in för att stärka en europeiska identitet, och vilka medel har unionen använt sig av i detta arbete? (4 p.)

8. I Maastrichtfördraget 1992 enades parterna om att införa ett europeiskt medborgarskap. Vilka är europeiska medborgare? Vilka rättigheter har de?

+9. Nedan ser du en tabell över utbildningsnivån bland personer i åldern 25–64 år i ett antal länder 2001.

Källa: *Education at a Glance* (OECD 2002)

- Vad berättar tabellen om utbildningen i de olika länderna? (2 p.)
- Hur bedömer du utbildningsnivån i Finland jämfört med andra länder? (3 p.)
- Vilka effekter har den relativa andelen utbildningsstadiet på välfärden i ett visst land? (4 p.)

+10. Nedan ser du en statistik över antalet arbetslösa i landskapen i Finland år 2003.

Arbetslöshetsgrad (%):

Hela landet	9,0
Åland	2,6
Nyland	6,5
Östra Nyland	5,8
Egentliga Finland	8,4
Satakunta	9,1
Centrala Tavastland	7,9
Birkaland	10,1
Östra Tavastland	9,3
Kymmenedalen	10,0
Sydkarelen	9,3
Södra Savolax	9,4
Norra Savolax	10,7
Norra Karelen	15,1
Mellersta Finland	11,5
Södra Österbotten	7,8
Österbotten	6,6
Mellersta Österbotten	8,3
Norra Österbotten	11,5
Kajanaland	17,0
Lappland	15,6

Källa: Statistikcentralen, Arbetskraftsundersökning

- Hur varierar antalet arbetslösa i olika delar av Finland? (2 p.)
- Behandla orsakerna till de regionala variationerna i arbetslöshet i Finland. (3 p.)
- Vilka samhällspolitiska åtgärder kan sättas in för att lösa eller lindra problemet? (4 p.)